

2002-02-28

Dnr 61-37/2002

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Förslag om ändrade regler för den statliga inkomstgarantin för konstnärer

De flesta konstnärer lever under knappa ekonomiska villkor och trygghetssystemen är inte anpassade efter fritt verksamma konstnärernas arbetsformer. Till svårigheterna att försörja sig för dagen kommer otryggheten på lång sikt. Liksom alla andra är konstnärerna i behov av en sådan trygghet för att helhjärtat kunna ägna sig åt sitt arbete. Två typer av statliga insatser riktade direkt till individuella konstnärer är av särskild betydelse i detta sammanhang: de statliga inkomstgarantierna för konstnärer och de tioåriga långtidsstipendierna. Dessa insatser kompletterar varandra och ger ett värdefullt långsiktigt stöd även om de inte omfattar mer än liten del av konstnärskåren. Tillsammans ger de emellertid en betydelsefull trygghet åt ca 260 konstnärer.

Inkomstgarantiernas tekniska utformning är dock inte tillfredställande. Garantin bör utgöra en plattform som ger en grundläggande trygghet utifrån vilken innehavarna själva genom att skaffa ytterligare inkomster kan nå en rimlig inkomstnivå. Genom att den på egen hand intjänade inkomsten upp till ett basbelopp avräknas i sin helhet från garantibeloppet får den stora grupp innehavare med egna inkomster på denna nivå inte något ekonomiskt utbyte av sin inkomst vid sidan om garantin. (År 2002 uppskattas ca 60, motsvarande 40 %, av innehavarna få en egen inkomst understigande ett basbelopp.) Det kan inte vara rimligt att dessa garantinnehavares egna inkomster inte alls ökar deras totala inkomster. Vidare är utbytet av den egna inkomsten marginell också på nivåer då den överstiger ett grundbelopp. Exempelvis en konstnär med garanti och den blygsamma - men för konstnärer tämligen normala - egna inkomsten om 100 000 kr per år, får behålla 15 500 kr, dvs. 15,5 %, av denna inkomst sedan beloppet på garantin trappats ned.

Nämnda förhållanden är ett principiellt fel i garantins konstruktion. De kan också bl.a. leda till att konstnärer i vissa fall arbetar utan ersättning eftersom de inte kan tillgodogöra sig någon del av ersättningen.

Den statliga inkomstgarantin för konstnärer uppgår nu till maximalt fem grundbelopp, under år 2002 till $(5 \times 37\,900) = 189\,500$ kr. Beloppet minskas med innehavarens årsinkomst upp till ett basbelopp och med 75 % av årsinkomsten i övrigt. Konstnärsnämnden föreslår att dessa avtrappningsregler justeras så att innehavarna får behålla en större del av den egna inkomsten genom att hela den egna inkomsten upp till två basbelopp får behållas ograverad. Därefter påbörjas en avräkning av garantibeloppet med 75 % av den egna inkomsten.

Genom den föreslagna justeringen skulle med nu gällande basbelopp avräkningen påbörjas när den egna inkomsten överstiger 75 800 kr och garantin helt upphöra att utbetalas då inkomsten uppgår till 328 500 kr. Med nuvarande regler är denna brytpunkt 240 100 kr. Effekterna av den föreslagna förändringen illustreras av bifogade uppställningar.

Med ett system där avtrappningsreglerna justerats i enlighet med ovanstående förslag kan de årliga kostnaderna för garantierna beräknas öka med ca 5 mkr. Beräkningen är baserad på de uppgifter om uppskattad inkomst år 2002 som innehavarna lämnat till Kammarkollegiet.

Carl Tham
Konstnärsnämndens ordförande

/Nils Johansson
Kanslichef

Ekonomiskt utfall av inkomstgaranti vid olika nivåer av egen inkomst.

År 2002 är basbeloppet 37 900 kr och maximigarantin 5 gånger större, dvs 189 500 kr

Nuvarande regler. Första egna intjänade basbeloppet dras av i sin helhet från maximigarantin, därefter dras 75 % av egna inkomsten.

Egen inkomst	Avdrag från garantins maxbelopp	Utbetalas av gar., kr	Egen ink + garanti blir årsinkomst	"Får behålla av egna inkomsten" Kr	%
0	0	189 500	189 500	0	0%
1 000	1 000	188 500	189 500	0	0%
25 000	25 000	164 500	189 500	0	0%
50 000	46 975	142 525	192 525	3 025	6%
75 000	65 725	123 775	198 775	9 275	12%
100 000	84 475	105 025	205 025	15 525	16%
125 000	103 225	86 275	211 275	21 775	17%
150 000	121 975	67 525	217 525	28 025	19%
175 000	140 725	48 775	223 775	34 275	20%
200 000	159 475	30 025	230 025	40 525	20%
225 000	178 225	11 275	236 275	46 775	21%
230 000	181 975	7 525	237 525	48 025	21%
240 000	189 475	25	240 025	50 525	21%
241 100	189 500	0	241 100	51 600	21%

Förslag. Avräkningen sker endast mot egen inkomst överstigande två basbelopp och görs då med 75 %.

Egen inkomst	Avdrag från garantins maxbelopp	Utbetalas av gar., kr	Egen ink + garanti blir årsinkomst	"Får behålla av egna inkomsten" Kr	%
0	0	189 500	189 500	0	
1000	0	189 500	190 500	1000	100%
25 000	0	189 500	214 500	25 000	100%
50 000	0	189 500	239 500	50 000	100%
75 000	0	189 500	264 500	75 000	100%
100 000	18 150	171 350	271 350	81 850	82%
125 000	36 900	152 600	277 600	88 100	70%
150 000	55 650	133 850	283 850	94 350	63%
175 000	74 400	115 100	290 100	100 600	57%
200 000	93 150	96 350	296 350	106 850	53%
225 000	111 900	77 600	302 600	113 100	50%
250 000	130 650	5 8850	308 850	119 350	48%
275 000	149 400	40 100	315 100	125 600	46%
300 000	168 150	21 350	321 350	131 850	44%
325 000	186 900	600	327 600	138 100	42%
328 400	189 450	50	328 450	138 950	42%
328 500	189 525	0	328 500		